

BÉKÉSMEGYEI KÖZLÖNY

Békéscsaba, 1939 január 29. vasárnap

67. évfolyam 24. szám

KIP

Nyugdíjas, ráérő statisztikusok kell fogadnunk és alkalmaznunk, ha el akarjuk dönteni, hányféle politikai párt döngeli a közvélemény ódon kapuját. Hála Istennek, ebben nem szükölködünk. Van Nemzeti Egység, Keresztény-párt, Nemzeti Szocialista (Hungarista), Független Kisgazda, Polgári Demokrata, Szociáldemokrata, Nemzeti Front, Nemzeti Keresztény Egyesülés, Pártonkívüli, Honvédelmi, Keresztény-agtár, Nemzeti Szocialista Munkáspárt (Meskó) és most egy újabb kreáció, a KIP. Mi ez a KIP?

Keresztény Iparosok Pártja — mint azt nekünk egy propaganda körirat jelenti. Ez lesz még a csoda! A szegény, egyszerű polgárember koponyája, feje, esze zug, idegei már tombolnak ettől a sokféle politikai dzsasztól, melynek muzikusai egymást akarják tulhazogni, vagy helyesebben szólva — tullicitálni. Már nem is acélhurokat pengenek, de bombardont recsegtetnek.

Azt adja mindnyájunk tudtára a zörd keretbe foglalt, piros festékkel nyomott papiros, hogy a keresztény iparosoknak tömörülnie kell egy politikai pártba, mert a zsidóság a keresztény iparosok testben, lélekben, anyagiakban lehengerelte. KIP-ek követelik, hogy a kormány állítson be minden évben az állam költségvetésébe tízmillió pengőt a keresztény iparosok támogatására és a keresztény iparosoknál jelenleg fennálló OTI tartozások egyszerűen töröltesse, hogy végre levegőhöz jusson az a társadalmi réteg, mely tulajdonképpen a legtöbbet szenvedett és áldozott a világhégés és azt követő zord idők alatt. Ez a program.

Szó sincs róla, hogy a magyar kézműiparosok minden támogatást meg ne érdemelnének, hiszen küzdelmük köztudomású és sovánny kenyerük hovatovább mind kisebb és feketebb lesz. Erre a kormánynak van is gondja, hiszen egymásután léptek életbe azok a szociális rendelkezések, melyek a hóna alá nyultak a kisiparban foglalkozó egzisztenciáknak.

De nem értjük, miért kell emiatt új politikai pártot kreálni, miért kell „Kip”-ogni, mikor kopogni is lehet és az illetékesek sijeje mindig nyitva áll a jogos követelések előtt.

Az iparosok politikai pártba öhajtanak tömörülni Holnap talán a kiskereskedők, utána külön a mézeskalácsosok, a piaci árusok és az ószeresek. Szinte mulatságos. Minek kell egy új politikai alakulat, mikor nagy nehézségünkbe kerül a meglévőket is nyilvántartani, mikor az iparos a

maga okos szemléletével tudhatja, hogy politikai párt életrekelése még nem jelenti a szállának egy társadalmi osztály tesztéből való sikeres állásváltását.

Minden jóérzésünk a dolgozó, komoly iparosoké. Épp ezért a KIP-nek nem tulajdonítunk fontos-ságot, sőt egyenesen oktalanságnak

tarthatjuk azt a kísérletet, mely most már az iparosársadalmat akarja faj és vérség szerint darabokra szaggatni. Az iparosársadalom harmonikus életéhez ne nyuljon senki fertőzött kézzel, még akkor sem, ha KIP-nek keresztelte el a nyugtalan vérmérsékletű sneidergárdista. (O. G.)

Nincsen olyan súlyos probléma, amelyet tanácskozásokkal ne lehetne megoldani

— mondotta Chamberlain nagy békebeszédében

(A B. K. tudósítója jelenti.) Chamberlain angol miniszterelnök tegnap este Birminghamban nagy jelentőségű beszédet mondott. A miniszterelnök beszéde elején nagynevű elődjéről emlékezett meg, majd a belpolitikai helyzettel foglalkozott. Kijelentette, hogy sokan vannak kik feleltetlenül bírálgatnak. Amikor a külügyminiszterrel együtt Rómába utazott hangoztatták, hogy fel fogják adni az angol jogokat és amikor az ellenzék látta, hogy jóslatuk minden alapot nélkülözőt akkor azt mondták, hogy nem csináltak semmit.

Bírálta az ellenzék a müncheni egyezményt is, pedig ezzel a világot borzalmas katasztrófától mentették meg, mert ebből a háborúból bármelyik fél került volna ki győztesen, óriási károkat szenvedett volna. Hangoztatta, hogy nincsen semmi megbánni valója és nem sajnál semmit amit tett, mert meg van arról győződve, hogy

a legjobbat igyekezett tenni, amit az adott helyzetben tehetett.

Világosan rámutatott azokra az előzményekre, amelyek nagy mértékben hozzájárultak a béke megmentéséhez.

— Nem látok más utat, mint amelyet követek — mondotta többek között, majd folytatta. — Azt hiszem első lépés volt az a levélváltás, amelyet Mussolini olasz miniszterelnökkel váltottunk, ezt követte az angol—olasz egyezmény és szeptemberben bebizonyosodott, hogy

Mussolini nélkül a világ béke nem lett volna megmenthető.

(Itt hatalmas taps szakította meg a miniszterelnök beszédét.)

— Azért látogattunk el Rómába, hogy jobban megismerjük az olasz államférfiak álláspontját és összecsapásunk a mi felfogásunkkal. Ha valamely pontnál nem volt egybehangzó a felfogásunk, nem kényszerítette egyik sem a másikat a saját álláspont-

jának elfogadására, holott az ellentétek nem voltak nagyok. Egy dolog azonban módfelelt megragadott engem. Attól a perctől kezdve, ahogy olasz területre léptünk, olyan szívvelyes fogadtatásban volt részünk az olasz nép részéről, mint amilyenben még soha. Ebből is kiütközött az olasz nép szeretele velünk szemben és megnyilatkozott őszinte békevágya, amelyhez hasonló csak a mi népünk békevágya lehet.

— Azt is tudjuk azonban, hogy a kormányok nem mindig fejezik ki a népek óhaját és nekünk kormányokkal van dolgunk, de ettől eltekintve

a népeket meg kell nyerni az együttműködésre, hogy az igazságon alapuló fejlődést megkezdhesük.

Ezután Anglia fegyverkezésével foglalkozott és ajánlkozását fejezte ki afelel, hogy a mai idők kényeszerítő hatása alatt hatalmas összegeket kellett befektetni a fegyverkezésbe. Ezeket az összegeket az ipar fejlesztéséért és a népiéletért kellett részben elvonni. De mindaddig, amíg nem kölik meg a fegyverkezés korlátozásáról szóló szerződés, el

elsőrendű feladata a kormánynak, hogy a véderőt minél erősebbé tegye.

Kijelentette a miniszterelnök, hogy ezen a téren hatalmas fejlődés tapasztalható és a helyzet megnyugtató.

Ismerlette, hogy március végéig hatvan csatahajóval gyarapodik az angol flotta, rövidesen utána újabb helven csatahajóval bővül Óceán tengeri flottája. A légvédelem terén is erőteljes mértékben folyik a kiegészítő munka, a légvédelmi ügyeknél tapasztalt hiányosságokat megnyugtató módon pótolták.

Végül azt a kívánságát fejezte ki Chamberlain, hogy meg kellene szabadítani a világot a levegő hirtől, amelyek sáverják a békés kifejlődést, mert egy esetleges háboru olyan károkkal járna minden részről, amit egy kormány sem akarhat, amely népének boldogulását kívánja. Kiemelte, hogy a béke kötéshez legalább két félre van szükség, de háborut egy is tud csinálni. Minden problémát el lehet intézni tanácskozásokkal, mint ez már Hitler német kancellár Münchenben bebizonyította. Beszédét ezzel fejezte be vajha a béke nyomán áldás fakadna az emberiségre.

Jaross Andor bontja ki február 5-én Csabán a Magyar Élet Mozgalom békésmegyei, illetve déltiszántuli zászlaját

(A B. K. tudósítója jelenti.) A magyar életet akarja Imrédy Béla igazán emberi boldog életé tenni. A kicsinyeket, a szenvedőket, a becsületesen dolgozókat akarja az őket megillető sorhoz juttatni. Le akarja nyerni a kirívó ellentéteket. Azt akarja, hogy Magyarországon a becsületesen dolgozó magyar talájon igaz otthon, hogy ne legyen nélkülöző, nyomorgó magyar, hogy a magyar fő-

nékon, halmokon a szociális igazság legyen az ur. Azt akarja, hogy a magyar közélet igazán magyar legyen és az igazi krisztusi szellem hassa át a magyar élet minden jelenségét.

Nagy magyar fellendülést, keresztény nemzeti újjászületést akar Imrédy Béla.

Ezért bontja ki a Magyar Élet Mozgalom zászlaját, mely alá hív és vár társadalmi és pártállásra

való tekintet nélkül minden magyart, aki őszintén kívánja a magyar jövődőt építő és biztosító reformok megvalósítását.

Ennek az eszmekörnek a békésvármegyei, illetve déltiszántúli zászlóbontása lesz 1939. február 5-én délután félhárom órai kezdettel Békéscsabán a Vigadó nagytermében.

Ezen a zászlóbontó nagygyűlésen megjelenik, több közéleti vezető férfi kíséretében és beszédet mond, Jaross Andor felvidéki miniszter.

A vármegye és a Déltiszántul minden részéből ezek készülnek erre az alkalomra Békéscsabára, hogy hitet tegyenek a Magyar Élet Mozgalom eszméi mellett, hogy különül szegődjének annak a nemzetépítő küzdelemnek, melynek vezére: vitéz Imrédy Béla.

A miniszterelnök köszönete Békéscsabának

(A B. K. tudósítója jelenti.)
A felvidéki részek visszatérése alkalmából Békéscsaba közönsége üdvözlő táviratot küldött — amint azt annak idején közzétük is, — Imrédy Béla miniszterelnöknek. Válaszul most Bárczy István államtitkár a következő levelet intézte Jánossy Gyula polgármesterhez:

„Békéscsaba város közönségéhez.

A magyarlelta Felvidék hazánkhoz való visszatérésének boldog alkalmából küldött lelkeshangú üdvözlő levél a miniszterelnök szívből jövő köszönetét fejezi ki.”

Kinevezés

(A B. K. tudósítója jelenti.)
A kormányzó az igazságügyi miniszter előterjesztésére Magassy Dénes miniszteri osztályfőnököt államtitkárrá kinevezte.

A város ünnepelte Ádám Gusztávot 80 éves születése évfordulóján

(A B. K. tudósítója jelenti.)
Meleg ünnepségekben részesült Ádám Gusztáv ny. műszaki tanácsos, Békéscsaba város mérnöki hivatalának volt főnöke 80 éves születésének évfordulóján. A városi tisztikar Jánossy Gyula polgármester vezetésével megjelent szombaton délután a népszerű főtisztviselő házában és kifejezték jókívánataikat a szellemi frissességben élő műszaki tanácsosnak ki hajlott kora dacára élénken részt vesz a békéscsabai társadalom közéletében. A családi ünnepségen természetesen megjelentek a kiterjedt család tagjai, számos tisztelője és elhalmozták a jubileum főtisztviselőt és családját szerencse kívánataikkal. Ádám Gusztáv meghatva köszönte meg a feléje áradó melegséget és a szívélyes üdvözlést.

Leltári Cipővásár

KISÉRJE
FIGYELEMMEL
KIRAKATAINKAT!

Gróf Csáky István expozéja uj korszakot nyit meg a jugoszláv- magyar kapcsolatok terén

— írja a jugoszláv sajtó

(A B. K. tudósítója jelenti.)
Csáky István gróf magyar külügyminiszternek a Jugoszlávia felé való közeledés szükségességéről tett kijelentése a jugoszláv sajtóban a legélénkebb érdeklődést keltette. A szombati reggeli lapok vezető helyen közlik az erről

szóló budapesti jelentéseket és fő- és alcímekben emelik ki az expozé főbb részeit, amelyek új korszakot nyitnak meg a magyar-jugoszláv kapcsolatok terén. A külügyminiszter kijelentései nagyon meleg fogadtatásra találtak Jugoszláviában.

H O L N A P

már megkezdődik
a téli vásár a

Blattberg Divatházban

mely február 12-ig tart

Az Országos Frontharcos Szövetség közölte a zsidótörvénnyel kapcsolatos állásfoglalását

Imrédy Béla miniszterelnökkel

(A B. K. tudósítója jelenti.)
Az Országos Frontharcos Szövetség a zsidótörvény javaslatával kapcsolatosan egy bizottságot küldött ki a törvényjavaslatnál kívánt módosítások érdekében. A bizottság most elkészült munkájával és tennap benyújtotta javaslatát az elnökségnek. A bizottság javaslatát az elnökség teljes mértékben magáévá tette és eljuttatta

Imrédy Béla miniszterelnökhöz.

A Frontharcos Szövetség javasolja, hogy

1. Azok a zsidószerződésű frontharcosok, akik tényleges szolgálatot teljesítettek és legalább egy vilátségi érmet szereztek a Károly csapkeresztlen kívül, mentesséssenek a zsidótörvény következményei alól.

2. Ugyancsak mentesséssenek azo-

Tescher vásáron

Pullover fél ujjas 2.90

Szép választék hosszúujjas pullover 4.48

Divat pullover 7.50

ARTIN

Artin használati utasítás. Este 2-3 szom Artin bővére, reggelre kellemes üllőssé biztosít.

kat, akiknek nincsen Károly csapkeresztjük, de a II. osztályú kieszűt érem és a kardos tiszti kitüntetés birtokosai.

3. Akik vérezték a hazáért és sebesülési érem tulajdonosai.

4. Az övenszájelékos hadirokkantak és hozzátartozói, valamint hadiözvegyek, vagy az elesettek leszármazottjai.

Postaügnökséget kérnek a gerendási állomásra a tanyai lakosok

(A B. K. tudósítója jelenti.)
Dexler Károly békéscsabai tanító és társai beadványt adtak be a városhoz, amelyben kéri a polgármestert, hogy a gerendási vasútállomáson létesítendő postai ügnökség ügyét vették fel a pótlárgyorsorozatba. Előadják a beadvány aláírói, hogy a gerendási állomáson 10 éven át működött a postai ügnökség és most azt a vezérigazgatóság megszüntette, azaz az indokolással, hogy az ügnökség nem fizeti ki magát. Az érdekeltek az utóbbi hetekben a posta vezérigazgatóságot is megkeresték, ahonnan azt a választ kapták, hogy a posta hajlandó felállítani ismét az ügnökséget abban az esetben, ha az érdekeltek viselik az esetleges ráfizetési költségeket.

Az érdekeltek most behatároltan tanulmányozták az ügyet és ennek figyelembevételével keresték meg a polgármestert hivatalban. A posta-ügnökség ügye most azonban valószínűleg nem kerül a hétfői közgyűlés elé, mert később érkezett, de minden remény meg van rá, hogy ez a kérdés az érdekeltek összeegyeztetésével rövidesen megoldásra kerül.

CSABAI MOZGÓ

Telefon: 91.

Vasárnap—hétfő—kedd

János vitéz

Előadások kezdete hétköznap 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 1-3-5-7-9-kor

Kolozsváry-Borcsa
Mihály lesz Gyömrő
képviselője

(A B. K. tudósítója jelenti.)
A székértők és a választók lelkes hangulatából itélve a gyömrői választókerületben Kolozsváry-Borcsa Mihály megválasztása biztosra vehető.

Leltári Vásár

január 30-tól
február 11-ig

Jelmondatunk:

„Ki vele még veszteség árán is!”

Leltári áron eladásra kerülnek:

Nőruhaszövetek
Selymek
Imprimé selymek
Flekonok
Lavable fehérneműanyagok
Mintás düflinek
Divatlenvásznak

Férfiszövetek
Férfiingek
Ágyneműdamasztok
Tavaszi és téli nőikabátok
Férfi készruhák, felöltők,
téli kabátok, bundák

Csodálatosan olcsó árak!

KULPIN DIVATHÁZ

BÉKÉSCSABA

Külpolitikai szemle

Írja: Lustig Géza

Franco győzelme imminens. És mi jön ezután? Sok mindenféle. Csupa olyasmi, ami elevenébe vág az angoloknak és a franciáknak.

Bezárul előttük a spanyol partvidék, egész hosszában. Carlotól Palmáig és Palmától Makonig kifeszül a háló, amelynek a recéin nehéz átvergődni. Carlotól Palmáig 400 kilométer az út, Palmától Makonig csak 300 mindössze. Viszont a francia hajóknak 800-at kell befutniuk, ha Algertől Marseilleba akarnak jutni. A csapat szállító járművek nem menekülhetnek sehova a torpedók és a bombák zápora elől. De az angol hajókra is, amelyek Szuez irányából London felé pöfökelnek, cudar sora várhat. Amíg elérnek a gibraltári szoroshoz, a marokkói és a spanyol partokról roszta válik szathaják őket, játszva. A Baleárok és Szicília felől ugyancsak rengeteg veszély ólalkodik rájuk. Akárcsak Málta, akárcsak Cyprus, Gibraltár szintén elvesztette minden stratégiai értékét és értelmét.

Mindazt hagyján lenne. Elvégtére is az angol flotta még mindig elég hatalmas ahhoz, hogy ne lehessen büntetlenül packázni és cicázni vele. Am nemcsak a tengeren, de a szárazon is módosulni fog a helyzet. Ha Olaszország befeszülődik Spanyolországban — mint ahogy befeszülődik — a franciáknak igenis szorul a kapcsája. A Pireneusok nyugati lejtője felől úgy hátba kaphatják őket, mint a pinty, akarkuk mondani Wellington. Persze, nem úgy értjük a dolgot, mintha fegyveres összecsapás esetén nagyobb olasz kontingensek táborozhatnának Iberiában. Arra sem lehet józan ésszel számítani, hogy az egyonruhádtól, a fehérre köpülőzött Spanyolország nagyobb csapatokat vehet a galusok ellenébe. Am a franciáknak néhány

hadtestét lekölhelik *candillo* se regei, ami annál súlyosabban esik a latba, mert a franciák szeretnek egykézni a népsűrűségük nem valami lulságosan szaporra. Asután a légi védelmet se szabad alábecsülni. Ha Spanyolország fasiszólódik, az Uristen virágos kertjének, ahogyan Richelieu Franciaországot büszkén nevezte, nem lesz egyetlen pontja se, amely a német, az olasz, a spanyol seregtromok működési sugarán, radius actionisán kívül esnék. Franciaország ostromlott várrá alakul, amelynek minden bástyaoszlopotát az ellenség lüze söprögeti.

Gyerünk tovább.

Ha a mediterráneum szűk paleckja bedugul, Franciaország Afrikával, Angliával Indiával csakis az Atlanti Óceánon közlekedhetik. Est — gondolják a vérmesebb reményűek — nem olyan könnyű elzárni, mint a Földközi tenger. Ezen aztán föltétlenül szabad az út, biztalgatják, állítják magukat. De hogy is szabad! Rázzuk le a lustaságot és gondoljunk vissza erre, ami a legutóbbi háborúban történt. Oku hatunk belőle. A német cirkálókat gyakorta egész Amerikáig üldözték a zsákmányt. A tengeralattjárók pedig vigan súlylyesztgették nyakra före a járműveket s ebben nem akadályozta őket sem a parti közelsége, sem távolsága. Pedig a bászuk Kielben volt, messze-messze attól a zónától, ahol operáltak. Most azonban? Ha Franco megnyitja a spanyol kikötőket, mint ahogy föltétlenül megnyitja, Cadixban, Bilbao-ban, Santanderben fognak tanýázni a német s az olasz siluruzok és neutiluzok. Casablanca tövében s alig néhány kilométernyire a francia révektől, amelyek az Atlanti Óceánra nyílnak. Az angolok se fogják ezentúl pipával szájukban ropni a horn-pipeot, a tengerészek groteszk csürdöngölőjét. Majd ha a Kanári szigetekenél az összes hejőknak, amelyek In-

diából a Cape Hornon át haza igyekeznek, torpedó röpül a gyomrába, ők se ficánkolnak és lejjebb adják a Rule Britanniával. Ezeknek a pompásnál pompásabb bázisoknak a segítségével a német s az olasz tengeralattjáró flotillák akkor és ott köpnek a nyugati demokráciák lábába, amikor és ahol éppen ekarnak.

Ezek után pedig nézzünk át Afrikába, egy szempillantásra. A francia gyarmatok nyugati vékonyát a spanyol Marokkó 500 kilométeres sarkantyúja birizsgálja. És Fesztől mindössze 100 kilométer vezet Casablancáig, Tuniszig Algerig. Vegyis, ha Franciaország nélfán összeüzenne Olaszországgal, egy negyedik arcélen is védekeznie kell. Ez irányban azonban némileg nyugodtak lehetnek a franciák. A spanyol polgárháború ugyazólván felemészeltte a marokkói lözresket és jókora ideig aligha lesz kedvük a mulatságba vegyülni és táncperdülni. Viszont azonban az is szent igaz, hogy Ifni-ben a Rio del Orobán ugyan csak sűrűnek-forognak az olasz s a német ágensek, akik háboru eselén alihá kéennek francia Marokkót lázba hozni. Meuretániában és a Szaharában is gyanúsan viselkednek az arabok és erősen hajlanak az olaszok felé. Egész északi Afrikában duson, televényan virágozik a fegyvercsompezzel s a puskák csöve inkább a franciák mellének szegődik, semmint az olaszokénak. Egy szó, mint száz, amerre csak látunk, ég a föld a galusok talpa alatt. Vegyünk még ehhez holmi csakélységet. Tudni illik, hogy a háborúhoz nemcsak ember — de más anyag is szükségeltetik. Nos, Spanyolország bővelkedik nyersanyagokban, főként ásványi kincsekben. 1914-től 1918-ig az angolok és a franciák nem voltak restek ezeket a szőpösen kisknázni. Ezentúl nem lesz módjukban ezeket a kincseket szabadon dezamálni. Legfőljebb azt tehelik, hogy a fogukat szíjják, ha mások tesszik rájuk a kezüket.

Diktum-faktum, minden téren, a gazdaságban, a katonain egyként,

Franco győzelme súlyos csapás a nyugati demokráciákra. Mit tehetnek ökelméék?

Nem sokat.

Esetleg közbeléphetnek.

Directe nem léphetnek közbe, mert erről egészen lekéatek. Végső esetben lefoglalhatják zálogul Minorcát és Maroccot. Ez talán — de ez a „talán” nagyon aleatori-kus — némileg segíthetne a pozíciójukon.

Indirecte? Élelmiszerekkel megsegíthetik Negrinét. Ez önmagában is emberséges dolog lenne. Megsegíthetnék hadiszerekkel is őket. Csakhogy már ezzel se érnének el semmit. Eső után köpönyeg nem használ.

Fuccs az egészennek! Bekövetkezett, amit katonai nyelven absorption des effectifs-nek mondanak. Az emberanyag kimerült. Franciaországban a végső határig, amelyen túl nem bírja szuszat. Anglia ugyan még nem játszotta ki az utolsó aduját: az általános védkötelezettséget. Rövidesen ki fogja játszani. Addig is, amik a nagy tromfot az asztalra kivégja, mindent elkövet, hogy elodázza a vést. Felvásárolja a piacon a nyersanyagokat és nagyban gyűjli a vasat, a kén-t, a higany-t, az ónt, a rezet, meg a kobaltot. Azonkívül egyre noszogatja Franciaországot, hogy igyekezzeék rendet csinálni a maga portáján. A Downing Street megafonja figyelmüket erre, hogy „az Empire Francia nem Boulognenál kezdődik és nem Toulonnál végződik, hanem igenis Congoig lenyul”. A francia gyarmatok — véli a Downing Street — egységes geográfiai blokkot alkotnak, amely a gazdasági és a katonai egységet is elbirná. Sajtoljanak ki hát a franciák minden lehető az afrikai birodalmukból és akkor menni fog. Ca ira? A szegény franciák csak egyet látnak, csak egyet tudnak. Nemcsak az Alpoknál, nemcsak a Vogézeknél, hanem a Pireneusoknál, sőt az Atlasz lábánál is meggyült a bajuk.

Ou sont les neiges d'antar, hol van a tavalyi hó?

Téli vásár Teschernél Habselyem női nadrág 1-78

his hibával

Téli vásár Teschernél Fekete női bőrkeztyü 2-96

MAYERLING ÉVFORDULÓJÁN

Irta: PAÁL JÓB

Ma van kerekén ötven esztendeje annak, hogy a mayerlingi vadászakastélyban kétszer egymás után eldördült Rudolf vadászfegyvere... 1889. január 29.-ének éjszakáján váltak meg közös akaratukkal az életől a monarchia trónörökösé és szerelmese: Vetsera Mary bárónő.

Mayerling... Kicsiny köztég a Schwachat völgyében, Atland mellett, a lombos fákban és a madárcsicsergésben gazdag Wienerwald kelli közepén.

Verőfnyes vasárnapok délelőttjein autocarok viszik ki a kíváncsiakat Badenből és Vöslauból a mayerlingi kastélyhoz. Maga a kastély áll még, de már régen nem abban a formájában, mint ezernyolcvanötvenkilenc januárjának utolsó napján. Magas és vastag fal övezi a vadászakastélyt és ötven esztendő óta a falon keresztül idegen nem léphet be. Egyetlen fűfűnek van csak szabad bejárása a házba: a tisztelendő atyának, aki Heiligenkreutzból néhanapján eljön ide, hogy a klastrom szomorú és örök némaságot fogadóit lakóinak feloldozást adjon a gyónás megszentelt perciben...

A mayerlingi vadászakastélyból klastrom lett...

A Karmel-hegyről elnevezett Boldogságos Szűs rendjének leányai imádkoznak a cellákká átalakított szobákban.

Amikor állépek a magas falba vágott keskeny fülgyfakaput: örökre búcsút mondanak az élet hangos örömeinek. Új nevet kapnak az új élet küszöbén. Beszédre többé nem nyílt az ajkuk. Szeretteik, akik elkísérik őket a klastrom kapuáig csak a ravatalon láthatják viszont a klastrom lakóit. Husétel csak kétszer kerül az asztalukra: az Úr születésének és feltámadásának ünnepén. Életük egyforma napjai éjtatásban és munkában telnek el. Ő, gondoz-

zák és művelik a hatalmas kertet, amely egykoron park volt, illatos virágokkal és egyenesre nyírt bokrokkal, most pedig: fészék és zöldség tenyészik benne.

Sokupné, a szomszédos korcma gazdája mesélte nekem:

Szerelmükben csalódott főuri családok leányai és asszonyai választották évezredekken keresztül otthonukká a mayerlingi klastromot. Csöndes estéken de sokszor láttuk: lefüggönyözött kocsi állt meg a klastrom mellett, idősebb hölgy lünderi szépségű, arany-szőke leánykát segített ki a kocsiból. A klastrom csenője élesen sivitott bele a csöndbe, a kapu kinyílt, még egy utolsó búcsú, egy utolsó istenhozzásd, aztán örökre bezárult az ajtó az új jövevény mögött. A kocsi megivott nálunk egy spriccert, a kéréső kisírt szemekkel várt odakint és — utolsó stációjához ért a tragédia... A klastrom lakóit mi sohasem látjuk. Egyetlen soror érinkezhetik csak a külvilággal: az a kedves nővér, aki a kápolnát mutatja meg a kíváncsiaknak és aki a lezserűkeesebbeket bevásárolja... Senki sem tudja a nevét azoknak, akik életük hátralévő részére a karmelita nővérek klastromába vonultak vissza... A világ számára éppen úgy elvesztek ők, mint ahogyan az ő számukra mindörökre elveszett az a világ...

A kápolna, ahova a kiránduló autók söfförjei elvezetik a kíváncsiakat, nem állt még ötven esztendővel ezelőtté. Úgy ragasztották hozzá a vadászakastélyhoz.

A bejáratnál parsely és mellette a felirás:

E kápolnában minden hangos beszéd tilos!

Keskeny padok előtt széles oltár. És az oltár mögött récsok húzódnak. A récsokon széles csipkefüggöny. Szürke és sűrű szövésű. A

függöny mögött nincsenek padok. Csak hideg kőkockák. E függöny mögött imádkoznak a maguk és a világ bűneiért a karmeliták rendjének leányai...

... Az oltár fölött két mécsesben halovány világosság pisllakol. Ötven esztendő óta...

A kápolna jobb oldalán kis nyíláson keresztül egy újabb kápolnába jutunk.

Ennek már szélesebb ablakai vannak és az ablakon túl a Wienerwald évszázadosfái intgetnek felénk. Tavasszal zöldbe lombosodnak a fák ágai és közöttük fészket rak a költöző madár.

E második kápolnát abban a szobában rendezték be, amelyben 1889. január harmincadikának hajnalán Hoyos gróf és Loschek, a lakáj holtan találták Rudolfot és Mary baronessát...

Az oltár előtt rózsaszínű, széles lépcsők.

Nemes márványból.

A rózsaszínű márványhasábok Korfu szigetéről kerültek ide és Termijjanosz, Homér rajongója, akinek hirtelen távoznia kellett a bécsi Burgból, mert ott volt Erzsébet szalonjában akkor, amikor Nopcsa báró jelezte, hogy „szomorú hírek érkeztek fenségéről, a trónörököséről”, külföldre gondolat választotta ki a márványtömböket. E márványlépcsőkön imádkozott térdelve, könnyes szemekkel a megholtak lelkeinek üdvösségéért a tragikus sorsu, szomorú életű anya...

Az oltáron a Boldogságos szűz képe...

Gloria koszorúzza mártír arcának tiszta homlokát...

A fastó, aki Erzsébet rendelésére elkészítette ezt a Madonnaképet, Vetsera Mary portróját tartotta állványja mellett, amikor dolgozott...

Azon a napon, amikor eldördült Rudolf vadászfegyvere, ezek terőzködtek a vadászakastélyban: Hoyos Miksa gróf, a trónörökös barátja és vadásztársa, Loschek, a lakáj és fővadász egyszemélyben, egyben a trónörökös szerelme leveleinek hordozója, Bratfisch, a híres bécsi fiakkeres, a kastély házmeistere és a szakácsné, akik Léninek hívták. Mi lett velük?

Hoyos grófnak az udvar parancsára külföldre kellett utaznia. Előbb becsületességét vették, hogy a tragédiáról soha senkivel nem beszél. Hoyos el is utazott. A kilencvenes években egyszer leküzdhetetlen honvágyat érzett, hogy hazajöjjön. De Bécsbe nem merészkedett. Alszakállt ragasztva Budapestre ment. Két napot tölt

hetelt csak el a magyar fővárosban. Valaki felismerte. Úgy utazott el, hogy holmiját ott hagyta a hotelben, ahol megszállt.

Bratfisch negyvenezer forintot kapott és ezzel Amerikába ment. Csak a haláláról érkezett hír. Loscheket Délamerikába küldték.

A házmester és a szakácsné Heiligenkreutzban fesszülettel a kezükben esküdtek meg, hogy a mayerlingi tragédiáról soha sem nyílik beszédre az ajkuk...

Léni néni, a szakácsnő különben se tudott semmit.

Vetsera Mary két nagybátyja Baltazzi Sándor és Stockau gróf senkivel sem beszéltek a mayerlingi tragédiáról.

Egyeszedül az anya nem hallgatott: Vetsera Helena bárónő megírta memoárjait, azonban Kraus bécsi rendőrigazgató a memoárok kinyomatolt példányait a kéziratokkal együtt elégette. Johann J. Vernay nyomdájából a kész szöveget átvitte az általi pénzverde épületébe és ott beolvasztotta. Eről jelentést is tett 1889 szeptember 4. én Ferenc Józsefnek, azonban előződen parancsot kapott a kabinetirodától arra, hogy jelentéstétel közben se Rudolf, se Vetsera Mary nevét nem említheti...

A Habsburgok egyellen kastélyában sem láttam Rudolf portróját...

A trónörökösök egyedül Mayerlingben áll szobra...

... Ferenc József azonban ezt sem látta sohasem...

Öt évvel ezelőtt, nyolcvanhét esztendőskorában halt meg Mayerlingben az öreg Hirschofer Leopold.

Amikor én ezerkilencszázhuszonkilenc januárjában megismertem, nyolcvankét éves volt. Úgy kerültem hozzá, hogy amikor először mentem el Mayerlingbe, ilyenformán gondolkodtam: a tragédia óta eltelt negyven esztendő alatt sok ezer idegen járt Mayerlingben. Közöttük jónéhány száz utazgató is. Valamennyien megnézték azt, ami megnézhető: az egykori kastély elé épített kápolnát és a katedrális színhelyét, benne Vetsera Mary fotográfiája után készült Madonna képet és az oltár előtt a korfui márványból faragott imaszószólyot. A korcsmában senki sem ment el. Nézzünk hát oda, özvegy Sokupné korcsmájába... Hát ha akad ott valami érdekes dolog...

Özvegy Sokupné korcsmájában szívesen fogadják az idegent. Kérdezem: él-e valaki a faluban, aki emlékszik a dologra? Mondja: az öreg Hirschofer eddig nem beszélt,

Jó bútor olcsón KOPSTEIN

BUTORHÁZBAN

Békéscsaba, Andrassy-ut 25 sz.

Telefon: 32.

Elsőrendű kárpitozott butorok nagy választékban

Vásár alkalmával

férfi szövületet

legolcsóbban

Kupfer és Schwarznál

Andrassy-ut 15.

vásárolhat

Andrassy-ut 15.

Előkelő német autómárka részére kellő összköltésekkel és gyakorlati rendelkező helyi

körzet- képviselőt

keresünk. Javitóműhellyel rendelkezők közt. Részletes ajánlatok „Jól beváltott márka” jelzésre **Haasenstein és Vogler r. t.** hirdetőirodába, Budapest, V., Dorottya-utca 8. intézendők.

de mostanában néha megered a nyelve... Különösen ha lezik... Vállalkozik is rá, — feltéve, hogy néhány spriccért fizetek Velter Leopoldnak, hogy elküldi a lányát érte. Pár perc múlva ott is volt az öreg.

A negyedik spriccernél meg-
ered a nyelve...

Lessen kiderül, hogy abban az időben szétlala volt.

— Nagy csata lehetett a kastélyban — mondja, de egyebekben magáról a tragédiáról nem tud semmit. Ő csak arra emlékszik, hogy:

— A házmeester, aki cimborám volt, állított hozzám és azt mondta, hogy „Leopold, vedd a fejszédet és gyere a kastélyba”. Átmentem, mert tudtam, hogy magasabb helyről érkezett parancsról van szó. A kastélyban a házmeester azt mondta, hogy „minden butort darabokra kell vágni. Így parancsolta a császár.” Eöb az ágyakat vágtam széjjel, aztán a nahikaszni, majd a székeket. A cimborám ott állt mellettem és segített. A finom butorokat úgy kellett széjjelvágni, mint az aprófát a begyujtáshoz.

— Volt a szobában egy nagy szőnyeg. Ebből ollóval vághattak

30 év óta

birja a Dermol sok millió ember bizalmát. Ez legjobban bizonyítja, hogy milyen jól bevált — Székrekedés ellen a kedvelt hashajtó

ki mindenféle lyukakat, még mielőtt engem a kastélyba hívtak. De hiába vagdalták össze a szőnyeget, én csak láthattam, hogy egy egy pár vérfolt ott maradt. És a fal frissen volt átmeszelve, de a friss meszelésen keresztül is észre lehetett venni a vért...

... Mayerling tanui közül ketten vannak még az élők sorában: Stefánia, a belga király lánya, Rudolf özvegye és Lónvay Elemér herceg hitvese. Oroszváron él és ő is megírta emlékiratait. Mayerlingről azonban nem beszél senkivel.

... És él még az asszony is, aki miatt Rudolfnak és Vetsera Marynak meg kellett halniuk. La Risch-Wallerae Mária grófnő metronóma örögegett. Közel jár a ki-

lencvenhez, vagy talán már túl is van rajta. Ereiben a Wittelsbachok és a Mendelek vére tombol. Az apja — Erzsébet bátyja — Ludwig bajor herceg, anyja a maga korának egyik lezsebbszűs színésznője: Henriette Mendel. Valahol a lengyel határ táján, de lehet, hogy ma már Lengyelország területén, Mahrich-Oitrau mellett van a kastélya. Ezt ebből a pénzből vette, amelyet Ferenc József őt kapott akkor, amikor — eladta a császárnak az Erzsébet által rábízott leveleket... Ferenc József ki sem bontotta a csomagot... A tűzbe dobta... Pedig a levelek között talán akad olyan is, amely feleletet adott volna sok kérdésre...

Munkásszemmel

Irta: Murár Pál

A mostani időkben igen megkapó témává vált a zsidókérdés. Ezt a kérdést a végtelenségig taglalják. Szószólhasogató érvekkel izékre bontják. Ujból és újból felönlük a nyelv kemény gerájára és porladozó ige lesz belőle. (Miként a malomban a tengeriből, vagy az árpából dara.) A miniszterelnök ur úgy nyilatkozott, hogy nem gyűlöleiből nyult hozzá e kérdéshez, — azért nem lehet oka senkinek e kérdés körül semmilyen kárörvendezésre. Ha elfogulatlanul felvethetjük, micsoda a zsidókérdés tulajdonképpen, kitűnik, hogy a parancsuralmi rendszerek egyik sarokköve. Tehát nem speciális magyar találmány.

A felejthetetlen békevilágban, amikor még nagy Magyarország volt, nem jutott az eszünkbe, hogy zsidók is élnek közöttünk. Sőt a zsidókat beavattuk életünk bensőséges titkaiba: a boldogságba. A természetes élet alapján szerelemből összeházasodtunk a zsidókkal s a zsidók mi velünk. A híres polgári házassági törvény megengedte a köcsönös párosulást. Izen sok magyar ifju feleséget vett a szép göndörhajú zsidó lányokból — ami nem egy ízben jó parti is volt, mivel hogy a zsidó ősi hagyomány szerint a lányoknak hozománnyal kell járjhezmenni. Nyuzodtan folyt az élet, senki sem törődött a zsidó fjsiággal. A zsidók velünk küzdöttek s vérezték a világháboruban. És a babiloniai vízeknél velünk sirták el a fájdalomakat s énekelték a trionni rabság incedenta énekeit. És mindaddig nem kerültek komoly nézeteltérésbe a magyar néppel. A magyar nemzet életének egyetemes vérkeringésében bennfoglaltott a zsidó nép, a zsidó vér. Most pedig, már a legutóbbi időben, sok szó esik utólegosan és utóhangulatosan egy európai stíusú zsidósá következtében, hogy pedig a zsidóság közöttünk bej Hatalmas európai propaganda keretein belül az emberek elkárhozásáról beszélnek, mint a liberális korszak bukásáról. Azaz: hogy mint egy földi aranykor alkalmával a lárszedalom belekóstolt a jó és rossz gondolat fájába, aminek pedig az oka a zsidó kivétel. (Hallván pedig sokan az en ig- és megerőödének a hitben.)

Hatvanszoros ellenőrzés biztosítja

a Tungram Kryptonlámpa tökéletes fényét.

Kapható:

Rosenbaumnál

Békéscsaba, Szt. István-tér 2., Andrássy-uti oldal

Hirsch Jánosnál

Békéscsaba, Andrássy-ut 6.

Engelmannál

Elektrotechnikai és műszaki vállalat. Bizalom bevérsárlási helye. Békéscsaba, Andrássy-ut 19.

Európában fölvetődött a totalitásiós nemzeti eszme, amelyet valami biológiai világnézet alapján igyekeznek kimagyarítani. E nemzeti eszme nyomán, sajátos faji kérdés formájában jött létre a zsidókérdés. Akik a kérdés fontos ságát kultiválják, a zsidót, mint emberi ismerik el, csak nagy a panaszuik ellene. Azt mondják: a zsidóknak más a moráljuk, hitük, nyelvük, tudományuk, életük és egész lényegük mint a keresztényeké s nem képesek asszimilálódni senkivel. Azonban jó volna tudni, hogy asszimilálódik az a nép, mely a faji dogmatizmus szerint úgy okozkodik, hogy kizárolagos jogai mellett, mint civis, teljes fegyverkezést is követel egy más nemzet kebelében. (Amint van példa erre, a szlovákok németjei.) Azok, kik a zsidóságot elzárkózottsággal védőják, ők maguk faji különckedésben szertelenkednek. Hogy nézne ki a mi magyarságunk, mikor egyetemes nemzeti elvet hirdetünk s a mi németeink, vagy szlovákeink nem a magyar nemzethez tartozóknak képzelnek magukat? Ez abszurdum volna, amely fel nem merhet a pártokon alapuló parlamentarizmussal.

Az évezredek világtörténelmi alatt a zsidó nemzetség természetes elnyomást szenvedett és ennek folytán egy végzetes kollektív vallás alapján sikerült elérniök bizonyos mértékben a mesterséges kiválasztás: mivel hogy egyesek, szolidarisak tudtak lenni. És alig tagadható, hogy a mesterséges kiválasztás elve szerint nagyban hozzájárul a zsidóság is a többi tőkészekkel egyetemben a polgári haszonelvűség tudományának ki-mélyítéséhez. De kivétel nélkül, a keresztény szülőknél is lehet azt tapasztalni, ha jobban bírják magukat, kitanították gyermekeiket, hogy azután elég okos emberek lévén, a munkának könnyebb végét foghassák. Ugy jegyzni meg egy keresztény pap: nem a zsidókkal szemben kell alkalmazni reakciót, hanem arra kell törekednünk, hogy mi is fölemelkedjünk a zsidókhöz hasonlóan a magasabb szellemi színvonalra.

Mint már sokszor a világtörténelem során, úgy most, egy különleges faji elmélet nyomán, nagy a kiáltozás a felsőbbrendű ember után. Már úgy is hisszük, hogy a felsőbbrendű ember meg is jelent a porondon, a Nietzsche féle Übermensch itt van. Azonban vissz-

Téli vásár Teschernél M. selyem női harisnya I P

Téli vásár Teschernél Tiszta selyem nyakkendő 2-50

sunk az ő valódiságára, mert ez a felsőbbrendű figura puskát visel és embertől. És ez a felsőbbrendű ember, ki minőségben számít és hő: csak ember. Ez sérlette meg azon felsőbbrendű lényt, aki az egyéges zsidóság énjében lakozik és Istennek hívják. (Valási néven.)

Igyekestem tárgyilagosan hozzászólni a zsidókérdéshez. A zsidókérdés és demokrácia ellentétesen került a mérlegre és ez a két tétel megfordítva is ellentétet mutat. És ebből tűnik ki a kérdés sejtelmes jelentősége. A zsidókérdés alatt a társadalmi problémák

mélyreható kérdései húzódnak meg. A társadalmi kérdéseket az emberek pedig úgy itélik meg, hogy a föntvezetelt két tétel között, az egyik ember az elsőre mondja: fehér, a másikra: fekete, a másik ember pedig a másik tételre mondja, hogy: fehér a az első: fekete. De bármiképp is áll a dolog, ezután már nem jöhet számításba egy végleges reakciók kor, mivelhogy a szibériai számkivetések ideje mindörökké leült. Már csak új rémségek kerekednek elő és a végtelen, örök relativitás, a változatosság, vagyis a haladás legyőz mindent...

Elfelejtí minden gondját egy jó könyv mellett!

Fizessen elő a **GESMEY** kölcsönkönyvtárban

Annához,

unokanénémhez, aki Bukaresztben szolgál

Zöld level árnyéka kíséri
fárasztó utján azt, ki jó.
Vagyona: kérges talpa. Bére:
lyukas bani és rossz dió.
Hajnalonként fázósan két lel
s úgy fekszik minden este le,
hogy jóslata nincsen arra se,
éjfél után mi lesz vele.

Ágról-ágra, madárlu módján,
fától-fátig mer szállni csak.
Földre hull a gallyal, mint kit
szél vágott le — a rossz bícsak.
— Megőszülz hé, időnap előtt —
így dünnög magához sulán.
— Halj meg, ha jobb világot akarsz —
szól s mégse nyul a kés után.

Biztatja a foszlósfelhőjü
ég nyáron, mely annyi madárt
sodor, annyi fáradt hazálan
szárnyast — és nem kér semmi árt
a hosszú utér. Télen meg a
hóval rakott fenyő, tükre
vigasztának: a borókaág
mélyre hajlik, de nem törik le.

Megteheti, hogy nem hiszi el
a megvénülést, a halált:
Őszen pereg bé a mozsárba,
feketén jó ki a mák.
Szelid leiket ácsol magában
S örömmek veszi a himeket
a fák törzsén, a mások házában.
S a templomban az éneket.

Ne busulj Anna hát sorod
miatt, de minden eszközön
a jóra s igazra töreked.
Az élet egyszer elköszön
mindüktől ugys. Akár a
harmadnapos vendég, száraz,
néma fintorral hátat fordít
a rosszul kilakott háznak.

Nézd a könnyűreptü madarat.
Hallgasd a boróka szavát
a havas lejtőn. Késszid meg
mit ize a mozsárból a mák.
S ha téved gyengül, megbícsaklik,
s minduntalan földrerogy.
az segít, ha így imádkozol:
zöld level árnyéka el ne hagyj

Pálos Tibor

Beethoven

emlékek nyomán

A komtesz és a szegény

zongoratanító —

A nagy mester halhatatlan szerelme

Korompa, január hava.

„Az országut K. nál sáros, mély volt... A postilion csak minden hétfő és csütörtök teszi meg innen utját... Mint fürdőző korán kell lefeküdnöm... Milyen közel és megis milyen távol...” A Beethoven-biográfusok e sorok értelmén sokáig törték a fejüket és sehogyan sem tudták megfejteni, kinek a címere voltak adresszelve. Név, helység, dátum nélkül. Csak azt tudták megállapítani, hogy fürdőhelyről íródtak, melyben Ludvig van Beethoven üdülés céljából tartózkodott. K kezdő beüje lehetett annak a helységnek, ahol a levél címezte tartózkodott. Jóval később, amidőn régi archívumokban kutatni kezdtek, tisztázódott a levél valódi értelme és minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a felkeresett fürdőhely Pöstyén és K. nem jelenhetett más, mint Korompát (Dolna Krupa) Pöstyén mellett.

E végleges megállapítások után az is kitudódott, hogy a levelet Beethoven halhatatlan szerelméhez: gróf Brunswick Teréziához a korompai kastélyba címezte.

A szegény zongoratanító első szerelme

Korompán, ebben a romantikus környezeti kastélyban kezdődött 1802-ben, vagyis százharminché év előtt egy finom, szenzibilis, bensőséges, szenvedélyes szerelmi történet, amelyen csak a romantikus költők műveiben fordul elő. Az a kevés édal, amit e nyolc évtől, vagyis 1802-től 1810-ig tudunk — mely idő alatt Beethoven és Terézia a korompai kastélyban találkoztak — tele volt e nagy vonzalom atmoszféréjával.

1802-ben kezdte meg a Mester első pöstyéni kuráját. A szőlőhegyek között áll még ma is a Bachus-villa, melyben Finta osztrák tiszt lakott, aki egy születei Brunswick grófnőt veit feleségül. Finta vezette be Beethoven Korompán. Brunswick gróf, a kastély ura nagy zeneberet volt a hosszas rábeszéléssel rávette Beethoven — aki bizonyára rá volt szorulva a honváriumra —, hogy két leányát, Teréziát és Josefinet zongora-oktatásban részesítse. Amint Beethoven kuráját befejezte, bevonult a korompai kastélyba, hogy eleget tegyen kenyérszója kívánságának.

Fatörzs
a szerelmes levél ládika

Most nem azért volt boldog, mert a korompai kastélyban zongorázhat adhatott és ott is lakhatott, hanem az tette boldoggá, hogy közte és Terézia között barátság fejlődött ki. Eszenül már nem kel-

lett panaszkodnia a Pöstyén és Korompa közötti országut járhatatlanságára, sem az összelőrt postakocsira, mert ezentul nem a kétszer hetenkénti „postilion” vitte el a leveleit, hanem a korompai mesés park egyik hatalmas gesztenyefájának üregét nevezték ki a „szerelmesek ládikájá”-nak. Terézia innen vette ki a szerelemtől lángoló leveléket, melyeket hűségesen viszonzott.

Ahol a «Mondscheinsonáta» inspirálódott

Sok-sok kisebb nagyobb tárgy áll még ma is a korompai parkban, melyek a nagy Mestere emlékeztetnek. A park kellős közepén, kis térségen „benn a bárány, kinn a farkas” játszótták Beethoven részvételével. De még az a fatörzs is megvan, melyen Beethoven egy szép holdvilágos estén első inspirációt szerzett a híres Mondschein-sonátához, mely művéből a romantikus és reménytelen szerelem csendül ki.

Nyolc éven át minden nyáron láthatta Beethoven szerelmét. Idővel a szegény zongoratanítóból világhírű zeneszerző lett, akinek kiváltságos tehetsége hirtelen ivben emelkedett, de emellett beleg ember is volt és ezért szive parancsának nem tudott engedelmekedni.

A mester megsiketül

Beethoven hallása rohamosan rosszabbodott és jól tudta, hogy egy szép napon teljesen süket lesz. Ma már teljes bizonyossággal meg lehet állapítani: ez volt az egyedüli oka annak, hogy oly hirtelen távozott Korompáról és halhatatlan szerelmét feleségül nem vehette. Két utolsó levele, melyeket Teréziához intézett, a pöstyéni múzeum vitrinjében látható és csak a halhatatlan „szerelmespár” maradt meg.

Terézia ötven évvel élte túl Beethoven és kilencven éves korában halt meg Budapesten. Ő volt az első, aki a régi monarchiában gyermek-kerület alapított. Számtalan kerője akad, de nem ment férjhez: a Nagy Halálhoz — akinek örök szerelmét esküdött a korompai kastélyban —, élete utolsó leheletig hű maradt.

Gerenday Géza

HOTEL CORVIN Budapest

Családi szálloda a város szívében
VIII., Csokonay-u. 14. Nemzeti Színháznál

Ujnonnan berendezve, központi fűtés,
hideg-meleg folyóvíz. Egyágyas szoba
P 3.—, kétágyas P 6.—

Olcsó leltári árusítás csak február 12-ig!

Megbízható minőségű maradék női cipők leszállított árai:

7.90 8.90 10.60

IDLER LAJOS CIPŐHÁZBAN

Egy négyéves gyulai fiúcska halálos balesete

(A B. K. tudósítója jelenti.) Halálos párolás történt tegnap délután Gyulán. Kilnicz Vilmos, az elsőfeherkőrői érmentesítő lérszűrtel igazgató-főmérnöke elütött egy ismeretlen, négy év körüli kisfiút. Beszállította a gyulai kórházba, de a gyermek meghalt.

Nagy sikerrel zajlott le a Munkás Dalkör hangversenyyel egybekötött bálja

(A B. K. tudósítója jelenti.) Nagy sikerrel zajlott le tegnap este a Munkás Dalkör hangversenye az ipartestület dísztermében. A kiváló dalkör ezúttal is nagy közönséget vonzott. A nívós műsort a Himnusz-szal kezdte meg a daloskör, majd

műsoros est után szépségverseny volt, majd megkezdődött a hajnali órákig tartó bál, amely remek hangulatban folyt le.

HIREK

Az idő

Élénk nyugati szél. Változó felhőzet. Több helyen még havasodás és havazás. A hőmérséklet kissé süllyed.

— Halálozás. Sulyos csapás érte Párkány Simon köztisztviselőt álló békéscsabai építésként. Felesége az. Gálik Judit tegnap váratlanul elhunyt. Békéscsaba egész iparos társadalma osztozik Párkány Simon gyászában.

— Ülészett az állandó választmány. Békéscsaba város képviselőtestületének állandó választmánya tegnap délután 4 órai kezdettel Jánosy Gyula polgármester elnöklétével ülést tartott, amelyen előkészítették a hétfői közgyűlés tárgysorozatát.

Nagy meglepetés az Árvai Kékesillag Áruház téli vására

ezt egyéni számok követték nagy sikerrel. Szép sikert értek el ezen az estén Gálik Endre népszerű békéscsabai zenevezető magyar női, amelyeket Szemenkár Györgyné és Szilávik Mátyas adtak elő. Szemenkár Györgyné meglepően kulturált szopránja méltán váltotta ki a legnagyobb sikert, amely egyébként a közönség kedvencévé avatta. Szilávik Mátyas rutinizott magyarnóta énekes, a szerző jól választott vele. Az előadás megérdemelt sikert aratott a fülbemászó nőiakkal. A műsor betöltésben a kitűnő dalkör vette ki a legnagyobb részt a közönség őszinte öröme.

A már országosan ismert dalkör eddigi szereplésével határozottan elkényeztetle a békéscsabai közönséget, amely fokozott teljesítményt vár tőle. A dalkör Wulcz Gyula karnagy dirigálása mellett a legkényesebb igényeket is kielégítette és ezúttal ismét bebizonyította, hogy nem hiába sorolják az ország legjobb dalos körei közé. A

— Új ügyvéd Békéscsabán. Benedek Lajos dr., a békéscsabai OTI volt vezetője, ügyvédi irodát nyitott Ferenc József tér 6. szám alatt, a Békéscsaba Gazdasági Egyesület épületében.

— Meghalt a mezőberényi plebános. Gáspár István pápai kamarás, szentezéki bíró, a mezőberényi r. kath. egyház plebánosa 67 éves korában szombaton hajnalban elhunyt. Negyvenöt év előtt szentelték pappá és 28 évig állott a mezőberényi r. kath. egyház élén. Temetése hétfőn délelőtt 10 órakor lesz ideiglenesen, mert holttestét az elhunyt kívánsága szerint Erdélyben fogják elhantolni.

— A Törekvés farsangi táncmulatsága. A Törekvés Sport Egyesület február 18-án az iparosszékházban rendezi idei farsangi táncmulatságát. A lilá-fehérék hagyományos báljának nagy sikere valószínűleg az idén sem fog elmaradni.

Megnyílt Békéscsabán, Andrásy-ut 17. sz. a.

az Andó Testvérek cipősboltja!

Szakképzett cipészek!

VÁLLALNAK MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT!

* Február 11-én szombaton este a textilcsépek jelmezballja a Munkásotthonban.

— Személyi változások a Magyar Olasz Bank r. t. békéscsabai fiókjánál. Vas Sándor igazgató a fiók eddigi vezetője nyugdíjbavonulásával a főintézet Wilfinger Károly központi fővezetőt nevezte ki a fiók főnökévé.

— Gyümölcstermelési ankét. A Gyümölcstermelők Országos Szövetsége január 31-én kedden Békéscsabán a városháza tanács-termében gyümölcstermelési ankétot rendez. Az ankét délután 2 órakor kezdődik.

— A Törekvés közgyűlése. A Törekvés Sport Egyesület február 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, határozatképtelenség esetén február 12-én tartja rendezési közgyűlést az iparosszékházban, az alábbi tárgysorozattal: elnöki megnyitó, főtitkári jelentés, pénztári jelentés, intézői jelentés, ellenőri jelentés, számvizsgáló bizottság jelentése, felmentvények megadás, utizslikar megválasztása, husztagu választmány és négy választmányi pótlag megválasztása, háromtagu gazdabizottság és két pótlag megválasztása, jövő évi költségvetési előirányzat, indítványok esetleges interpellációk. Indítványok három nappal a közgyűlés előtt az egyesület főtitkárához küldendőek meg.

„APOLLO”
FILMSZÍNHÁZ TEL.: 239.

Vasárnap

ALEXANDER'S RAGTIME BAND

Hétfő-kedd-szerda 16 éven felülieknek

Szerelmi vihar

Előadások kezdete hétköznap 5—7—9, vasárnap 3—5—7—9 órakor Naponta az első előadás zóna.

— Elkészült a lapengedélyek végleges statisztikája. Az ország területén megjelenő hetilapok további engedélyezése iránt tudvalevőleg október 15-ig új kérvényt kellett benyújtani. A miniszterelnökséghez ez alapon 1200 kérvény érkezett. 770 újságnak újra engedélyezték a megjelenését. Ebből 525 fővárosi, vidéki 245. Elutasítottak budapesti hetilapok közül 235-öt, a vidékiek közül pedig 85-öt. Megszűnt hetilapok száma összesen 320.

Minden jobb üzletben kapható. Főlerakat: „ATLAS” Kereskedelmi Rt., Békéscsaba

— Meghalt a magánalkalmazottak szövetségének egyik vezetője. A Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetségének elnöki tanácsa gyászalapon közli velünk, hogy Hozer Vilmos, a szövetség alelnöke, ki több ízben megfordult Békéscsabán is, 51 éves korában Budapesten elhunyt.

* Saját érdekében és öröme szolgálat meghívásnak tesz eleget, ha a Kopstein Butoráruház ösztutorkidíllítását megtekinti, vételkényszer nélkül.

A könyvek

Csanádapáca. Tegnap reggel sulyos sérülést szenvedett szecsakázás közben egy 33 éves csanádapácai gazdálkodó. Szabó Imre gazda tanyáján korán reggel a jószágoknak szecsakázott. Munka közben nem tanúsított kellő elővigyázatot, mert a szecsakavágó jobb kezének mutatóujját elkapta és teljesen összezúzva az utolsó ízét levágta. A sulyosan sebesült gazdálkodót a községi orvos részesítette első segélyben.

— Ingyenes kulturfilm előadások. Ma délután 5 órakor a felső kereskedelmi iskolában ismét ingyenes kulturfilmelőadások lesznek. A következő tudományos jellegű filmek kerülnek bemutatásra: Marseille kikötője, a Párizs gyártás, a Panama-csatorna. Az egyes darabokat Sálfalvy Gyula felsőker. iskolai tanár kíséri magyarázó előadásokkal.

Szegény feleségem

Párkányné Gálik Judit

gyenge teste nem bírta tovább az élet küzdelmeit, az emberek komiszóságát, a betegség szenvedéseit. Tiszta lelke már a Legfőbb Biró előtt áll. Ő kárpótolni fogja gyötrelmeit.

Szomoru családja mindig fájdalommal és szeretettel fog emlékezni szegénykére.

Gálik János és neje
szül. Králik Judit

szülei

Gálik János, Gálik Károly

fivérei

Sógornői és a többi rokonai.

Párkány Simon

férje

Párkány Mihály

Párkány Katika

gyermekai

Tescher vásáron

H. selyem gy. nadrág	-96
Téli gy. nadrág	1-
Női zsebkendő	-22
Férfi zokni hibátlan	-58, -56
„ „ flór „	-96, -88

— Székrekedésben szenvedő bágyadt, leverit, dolgozni képtelen egyéneknek a bélmozgást reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar megélelenti, az emésztő-csalornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Kérdezze meg orvosát.

Százéves, előkelő nagyvállalat tisztviselőt keres.

Lehetőleg 35 évnél nem idősebb és kereskedelmi órákkal bíró urak részletes életrajzzal ellátott pályázatát „Végleges egzisztencia” jellegre a kiadóba kérjük.

— Aki túl sokat evett vagy ivott és ezért rosszul érzi magát annak egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz igen gyorsan és alaposan tisztítja gyomrát és a beleit és feltámasztja egész szervezetét. Kérdezze meg orvosát.

Csodás dauerozás

legolcsóbban, legjobban a

Vénusz nál,

Andrássy-ut 41. sz. alatt, motorkitűzőnél.

— Népegyleti bál. A Bekéscsabai Általános Népegylet 1939. évi február hó 4-én, szombaton este 8 órától reggel 4 óráig a népegyleti színház összes termében saját pénzlára javára bálát rendez. Zenét az Általános Népegylet fuvózenekara szolgáltatja. Belépődíj 80 fillér, családjegy (négy személyre) 2 pengő 50 fillér.

— Serdülo fiúknak és leányoknak adjunk időközönként reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vérlevezető hatásának gyakran igen fontos eredményeket köszönhetünk. Kérdezze meg orvosát.

* Szászai László farsangi éjszakája, a cikkek, képek és a nyomtatott sorok kalai-doszkópjában, mosolyog mindenkire, aki kezébe veszi és átolvassa a Magyar Nők Lapját, amelynek eddig megjelent néhány száma máris teljes mértékben kiérdemelte a közönség szeretetét és elismerését. Tessek ingyenes mutatványszámát kéri a lap kiadóhivatalától. (Budapest, VI. Berlini-tér 2.)

Keveset használt Lauberger & Gloss gyártmányú, kitűnő állapotban levő

kereszturos zongora eladó

Megtekinthető szombaton délután és vasárnap délelőtt Horthy Miklós-ut 21. sz.

Terménybörzsde

Nyitási	Közép	Zárás
Chicago		
Buza:		
	tartott	tartott
69.3/4	69.1/2	69.3/4—7/8
69.5/8	69.1/2	69.3/8—3/4
70.1/2	70.3/8	70.1/2—
Tengeri:		
	tartott	tartott
51.1/4	51.1/4	51 1/4
52.3/8	52.1/4	52.1/4
—	52.5/8	52 1/2
Zab:		
	tartott	tartott
—	28 3/8	28.1/2
28 1/2	27.3/4	27.1/2
26.7/8	—	27.—
Rozs:		
	tartott	tartott
46.5/8	—	46 5/8
—	47 3/8	47.1/2
—	—	48 3/8
Winnipeg:		
	tartott	tartott
63.5/8	63.3/4	63 7/8
64.3/8	64 3/8	64.1/2
—	64.3/4	64 7/8
Rotterdam:		
370.5	382	405 420
A csabai piac		
Buza	19.70—20.00	
Arpa	15.00—15.50	
Zab	15.00—15.50	
Tengeri	12.00—12.40	
Tökmag	18.00—19.00	

Vágóhíddal szemben lévő sarok

kocsmahelyiség egy szobás lakással, mellékhelyiséggel február 1-ére

kiadó

Érdeklődj! Ruzsák Jánosnál, Vándorúti-ut 4.

Színház

Tavaszi mámor

Háromórás szórakozásról gondoskodott Horváth Gyula és Rózsa Andor — a darab szerzői — azok részére, kik szeretik a könnyű életet, kik szeretnék a könnyű életet kinézni a színpadon, valamint a ritmusra felelő zenét. A szereplők megadják a keretet, amit sikerre csak a jó és ódas tud vinni. Ezt pedig nyújtotta vérosi színház együttese. A sok szereplő igénylő operett arra is jó volt, hogy a társulatot majdnem teljes számban együtt láthatta és ünnepelhette a

A Közép-európai és Minerva Általános Biztosító Rt. bekéscsabai főképviseletét

Frenkel Miklós Bankházánál

helyezte el. A főképviselet átvész: élet-, tűz-, baleset-, szállítás-, üveg-, jég-, baleset-, szállítás- és orvosi vizsgálat nélküli megbízottaságot. A főképviselet irodája: Bekéscsaba: Andrássy-ut 6. Telefonszám 4-46.

közönség.
Kazal Iona első jelenetekor sikert ért el és míg belépésekor csak várakozásteli udvarias köszöntés fogadta, énekezése után őszinte taps szürott fel. Nagy kiterjedésű, kíméletlen nevezhető hangja homályba borítja a más terepen fennálló esztelen követelményeket. Sass Imre kemény ezredese, Veres N. ly kamaszkorú és jókedélyű kedettje, Szabó muatlaló „kulva mosója” előalkítások voltak. Külön is kiválik Pintér Rózsi, hálás szerepet sok darvul edia elő. A darabot Arany Kati, Károlyi Judit, Szenes, Vöröss és Gergely még csak művészsáosabba teitek.

Heti műsor:

Vasárnap délután 3, fél 6 és este fél 9 órakor Tavaszi mámor.

Hétfőn: Mindig a nők kezdik. Virjáték.

Kedden: Julia. Kettőn egy jeggyel.

Szerdán: Legyen úgy, mint régen volt. Kettőn egy jeggyel.

Férfi ruhákat

finom kivitelben, hozott anyagból is legolcsóbban készít

Puskás Sándor

ári- és egyenruha szabósága. Prónay-u. 24. Illés-házi-uccal oldalon Pontos kiszolgálás. Kedvező fe tételek.

SPORT

A CsAK közgyűlése

A Csabai Atlétikai Klub ma délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Előki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. Választás. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1939. évi költségvetésről. 6. Tisztújítás. 7. Esztendő indítványok.

Az Ön otthona Budapestén a

RENAISSANCE PENSIO Budapest szívében

IV. Irényi-ucca 21. — Villamos és autóbussz közlekedés a főváros minden irányában. Modern, egészen új berendezés, központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz minden szobában — Fűrdőszoba apartmanok — Kitűnő konyha kívánatra diétás ellátással.

Apróhirdetések

Kiadó két szoba irodának, varrodának vagy más hasonló célra. Párkány, Horthy Miklós-ut 70.

Szép sarokház azonnal eladó. Főtéren, város központjában, 3 kiadott üzlethelyiséggel, szép lakással, kedvezményes áron, jó fizetési feltételekkel. Cim a kiadóban.

Kiadék üzlet (iroda)- és raktárhelyiségek Ferenc József-tér 10. Érdeklődés a házfelügyelőnél.

Festéket Frischnél vegyen Luther-u. 9. és gróf Tisza István-ut 11.

Elegáns butorozott per-eitás szoba fűrdőszoba használatl azonnaira kiadó. Andrássy-ut 31.

Eladó gyermekvasgály, hármasszekrény, épít-mesteri szerszámok, mérnöki acélszalag, stb. Párkány, Horthy Miklós-ut 70.

Átképzést vállalk motorszerelésre, esztalgáslásra. Osgyán mérnök, Andrássy-ut.

BÉKÉSMEGYEI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: **OROSZLÁNY GÁBOR** Kiadótlulajdó-os: **GRUBER ISTVÁN**
A Corvina-nyomda nyomása

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bekéscsaba, Ferenc József-tér 20. szám. Telefon: 176.

Előfizetési ára 1 óra 2. negyedére 6 P. Vidékre postánküldve 1 óra 2.30, negyedére 6.90 P.

Ezen a héten a Dolosch és Varga gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot.

RADIO

Január 29, vasárnap

8 Hanglemezek. 8.40 Hírek. 10 Református istentisztelet. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.30 Operaházi zenekar. 1 „Semmi se jó, amit csinálunk, minden másképp jó.” Turchányi István csevegése. 2 Hanglemezek. 3.45 Budapesti Kamara Kórus. 4.30 Közművelődési előadásorozat. 5.10 Rendőrzenekar. 4.15 „Deák Ferenc trefái.” Előadja Sala Domokos. 6.40 Matolcsy Margit magyar nótákat énekel, kísér Bura Sándor és cigányzenekara. 7.40 Sportközlemények 7.50 Hanglemezek. 8.15 A feketeinges kárpátoroz kulturszövetség ének- és balalajka-együttesének hangversenye a Vigadóban. 9 Ady Endre-émlék-est. 9.50 H-rek, időjárásjelentés. 10.10 A rádió szalonzenekara. 11.10 A magyar ökölvívó csapatbejnkóság elődöntője. 0.05 Hírek.

Január 30, hétfő

6.45 Torna. Utána Hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 (Felolvasás.) 10.45 Előadás. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó az egyetemi templomból. 12.10 Eugén Stepat Balalajka-zenekara. 12.30 H-rek. 1.30 A Mária Terézia 1. honvédegyezred fuvózenekara. 2.15 Hírek. A rádió diáklőrlője. 4.45 Hírek. 5.10 K. Bárány zszísi hegedűl zongorakísérettel. 6 Filmadok és táncszámok. 6.50 „Szalézi Szent Ferenc.” Eckherdt Sándor dr. egyetemi tanár előadása. 7.20 Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál. 8.35 Operaházi zenekar. 9.40 Hírek, időjárásjelentés. 10 Szalonötös. 11.10 Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. 0.05 Hírek.

Egy uccára nyíló, tágas üzlethelyiség, egy különbejáratu butorozott szoba, egy autógarázs kiadó. Egy cserépkályha eladó. Ferenc József-tér 23.

Fiatl műszerészegéd, pénzbeszedő-ügynök óvndékkal, boltiszolga felvételt. Rottler, Andrássy-ut 3.

Keresek két szoba előszoba, esetleg három szobás lakást mellékhelyiséggel május 1-ére. Gally, Olaszbank.

National ellenőrzőkassza eladó Schilling-er vasúzletban.

Két szobás összkomfortos udvari lakás májusra kiadó. Luther-u. 18.

Egészen különálló butorozott szoba kiadó. Ugyanott különböző butorok eladók. Teleki-u. 4.

Modern női szabászatot külföldi módszerrel eredményesen privátim tanuljon. Érdeklődni Nyári bőrdőndősnél.

Abiakok, virágállvány, gyermekgály olcsón eladó. Frisch Ábrahám, gróf Tisza István-ut 9.